

Adatok a Kisalföld flórájának ismeretéhez IV.

SCHMIDT Dávid¹ és HASZONITS Győző

Soproni Egyetem, Erdőmérnöki Kar, Növénytani és Természetvédelmi Intézet
9400 Sopron, Bajcsy-Zsilinszky u. 4.; ¹schmidt.david@uni-sopron.hu

Elfogadva: 2021. március 4.

Kulcsszavak: elterjedés, élőhelyátalakulás, florisztika, idegenhonos növényfaj, védett növényfaj.

Összefoglalás: Dolgozatunkban a Kisalföld határainkon belülről eső területén 2015–2020 közötti időszakban végzett florisztikai kutatások legfontosabb eredményeit ismertetjük. Az előfordulási adatok felsorolását követően értékelésre kerül országos vagy regionális jelentőségük, növényföldrajzi, természetvédelmi szerepük. A felsorolásban 52 fajról szerepelnek új adatok, amelyek közül 40 hazánkban természetes (honos) előfordulású, 12 idegenhonos elem. Eredményeink közül kiemelendő a Kisalföldre nézve új *Gagea minima* megtalálása, az *Epipactis tallosii* két új állományának felfedezése, a *Polystichum setiferum* előfordulásának bizonyítása, továbbá több gyomjellegű növény (*Apera interrupta*, *Calepina irregularis*, *Erigeron sumatrensis*, *Euphorbia prostrata*, *Panicum dichotomiflorum*) új lelőhelyeinek kimutatása. Jelentősebben bővítjük az ismereteket az *Erysimum hieraciifolium* szigetközi, a *Succisella inflexa* rábaközi, és az *Ornithogalum × degenianum* Marcal-medencei elterjedéséhez. Adatokat közlünk közutak mentén terjedő (*Atriplex micrantha*, *Dittrichia graveolens*, *Eleusine indica*), valamint dísznövényként ültetett (*Pennisetum alopecuroides*, *Sedum pallidum*) adventív fajokról.

Bevezetés

A Kisalföld flórájának feltárását célzó kutatásaink 2000-ben kezdődtek. Az eltelt 20 év alatt gyűjtött adatainkból eddig három válogatást adtunk közre jelen cikksorozat keretében (SCHMIDT és BAUER 2005; SCHMIDT 2010, 2015). Korábbi tanulmányaink adatai elsősorban a Kisalföld Győr környéki részéről származnak, e szűkebb terület aktuális flórája ma kiválóan feltártnak tekinthető. Kutatásainkat a 2015 óta eltelt időszakban a Kisalföld csaknem egészére kiterjesztettük. Érdekesebb Győr környéki adataink mellett, aktuális dolgozatunkban két, részleteiben kevésbé ismert kistáj, a Csornai-sík és a Pápa–Devecseri-sík területéről közöljük a legtöbb adatot, amellyel a terület flórájának feltártságát kívánjuk javítani.

Anyag és módszer

Adataink az alábbi kistajak területét érintik (DÖVÉNYI 2010 alapján): Szigetköz (rövidítve az Enumerációban: SZK), Mosoni-sík (MS), Csornai-sík (CS), Kapuvári-sík (KS), Marcal-völgy (MV), Pápa–Devecseri-sík (PDS),

Igmánd–Kisbéri-medence (IKM), Győr–Tatai-teraszvidék (GTT). Az Enumerációban a fajok az Új magyar fűvészkönyv (KIRÁLY 2009) sorszámait és névhasználatát szerint kerülnek felsorolásra. A műben nem található fajok esetében a THE PLANT LIST (2013) adatbázis által elfogadott taxonneveket alkalmaztuk, és rendszertani helyükön, a hazai rokon fajok közé illesztve tárgyaljuk őket.

Az Enumerációban összesen 52 fajról szerepelnek új adatok, amelyek közül 40 hazánkban honos előfordulása, 12 idegenhonos elem.

A lelőhelyek a következő módon kerülnek bemutatásra: kistáj (rövidítve), településhatár, településrész (ha van), földrajzi név. Ezen kívül indokolt esetben további információk (populációméret, pontos tőszám, termőhelyleírás, természetvédelmi és növényföldrajzi vonatkozások, megtalálás éve) is szerepelnek. Az előfordulási helyek után a közreműködő adatközlők nevének monogramja olvasható (BB = Bozsaky Bonifác, HGy = Haszonits Győző, JZ = Jóna Zoltán, KD = Kovács Dániel (Győrszentiván), KP = Kovács Péter, PA = Pallás Anna, SD = Schmidt Dávid, SK = Süveges Kristóf, SzCs = Szinetár Csaba, SzT = Szuromi Tamás, TV = Tiborcz Viktor, VR = Vinczi Réka), majd a megtalálás éve(i), a kvadrátazonosító (KIRÁLY és HORVÁTH 2000 alapján), végül a bizonyító példány meglétének „H” jelzése. A gyűjtött herbáriumi példányok minden esetben a Magyar Természettudományi Múzeum herbáriumában (BP) találhatóak. Adataink értékelése során gyakran használtuk a Magyarország edényes növényfajainak online elterjedési atlasza térképeit és háttéradatait (BARTHA et al. 2021).

Eredmények

A nagytáj egészét érintő flórakutatás eredményeként a Kisalföldre nézve új *Gagea minima* egy lelőhelyről került elő. Két újabb állományát találtuk az *Epipactis tallosii*-nak. Megerősítjük az eddig csak régi, bizonytalan kisalföldi adatokkal rendelkező *Polystichum setiferum* előfordulását. Az alulkutatottnak számító Pápa–Devecseri-sík homoki élőhelyeiről és nedves rétjeiről több, eddig adathiányos faj lelőhelyeit közöljük, pl. *Gagea pusilla*, *Medicago monspeliaca*, *Plantago maritima*, *Senecio sylvaticus*, *Silene multiflora*, *Thymelaea passerina*, továbbá számos páfrányfaj új megjelenéséről is beszámolunk a terület kultúrfenyveseiből. A Rábaközben több ritka, többségében védett növényfaj új adatát mutatjuk be. Jelentősebben bővítjük az ismereteket a *Succisella inflexa* rábaközi, és az *Ornithogalum × degenianum* Marcal-medencei elterjedéséhez.

A Győr–Tatai-teraszvidéken megtaláltuk a *Campanula bononiensis* és a *Verbascum speciosum* egy-egy lelőhelyét, és megerősítést nyert a *Seseli hippomarathrum* előfordulása. A ritka *Orobanche arenaria*-nak újabb adatát közöljük. Az orchideaflóra kutatásának eredményeként előkerült az *Ophrys apifera* máso-

dik szigetközi lelőhelye. Bővítjük a hazánkban csak a Szigetközben élő *Erysimum hieracifolium* és *Ranunculus fluitans* előfordulási adatait. Több, a térségben igen ritka, vagy eddig hiányzó előfordulású honos (*Apera interrupta*, *Calepina irregularis*) és adventív (*Erigeron sumatrensis*, *Euphorbia prostrata*, *Panicum dichotomiflorum*) gyomjellegű növényfajnak közöljük új kisalföldi adatait, továbbá autótutak mellett terjedőben lévő fajok (*Atriplex micrantha*, *Dittrichia graveolens*, *Eleusine indica*) megjelenéseit soroljuk fel. Beszámolunk a dísznövényként ültetett *Pennisetum alopecuroides* és *Sedum pallidum* több elvadulásáról, a térségben zajló meghonosodási folyamatáról.

Enumeráció

17. *Ophioglossum vulgatum* L. – KS: Babót: Babóti-erdő, keményfás ligeterdőben néhány száz tő (SD, 2019, 8468.2). – SZK: Győr: Püspökerdő (SD, 2020, 8271.4); Dunasziget: Cikolasziget, a Duna töltését kísérő nedves cserjés állomány alatt, két lokalitásban (TV és SD, 2017, 8070.3); Rajka: a Tározó töltésének szegélyében, somcserjés alatt, 1 tő (SD, 2016, 8069.2).

26. *Polypodium vulgare* L. – PDS: Tét: Sárdosi-erdő, Zöldmajortól DK-re a Tét 73 erdőtömbben, néhány tő (SD, 2020, 8471.1), Betlehempusztától ÉNy-ra a Tét 12 erdőtömbben (SD, 2020, 8471.1), Betlehempusztától Ny-ra a Tét 17 erdőtömbben (SD, TV és HGy, 2016, 8471.1), Tétszentkúttól ÉNy-ra lévő ültetett erdeifenyvesben, több ponton (SD, 2020, 8570.2). – Mindenütt homokra ültetett erdeifenyvesekben. Erősebben kisavanyodó talajfelszínen, gyakran jellegzetes mohafajokkal együtt (*Dicranum scoparium*, *Leucobryum glaucum*, *Rhytidiadelphus triquetrus*, *Rh. squarrosus*) jelenik meg. A térség kultúrfenyveseiben másodlagos betelepülő, korábban a kistájról nem közölték, a Flóraatlasz szerint a Kisalföldön csak a Marcal-medencének a Bakonyaljával határos sávjában fordul elő.

50. *Polystichum setiferum* (Forssk.) Woy. – PDS: Tét: Tétszentkúttól ÉNy-ra lévő ültetett erdeifenyvesben, 1 tő (SD, 2020, 8570.2; H). – Ebből a fenyvesből korábbi cikkünkben (SCHMIDT 2015) közöltük az *Athyrium filix-femina*, *Dryopteris carthusiana*, *D. dilatata* és *Polystichum aculeatum* előfordulását, amelyeket a 2020-ban tett terepbejárások alapján is meg tudunk erősíteni. Emellett itt további 2 páfrányfaj is előkerült (*Asplenium trichomanes*, *Polypodium vulgare*). Két ismert kisalföldi adata a dunaalmási Ebgondolta-erdőben (SEREGÉLYES 1999), illetve a Flóraatlasz térképe alapján a Marcal-medence déli peremén (Lájer K. 2004-es adatközlése, BARTHA et al. 2021) található, ezeket újabban nem erősítették meg.

51. *Polystichum aculeatum* (L.) Roth – PDS: Tét: Betlehempusztától ÉNy-ra a Tét 12 erdőtömbben (SD, 2020, 8471.1), Pókváruszta, Pókvári-erdő, a Tét 89 erdőtömbben (SD, 2020, 8470.4). – Az Alföldön igényeinek megfelelő termő-

helyet többnyire csak emberi építményeken (pl. kutak, épületfalak) és ültetett tűlevelű kultúrállományokban talál. Ez utóbbi élőhelytípusból jelenleg négy előfordulása ismert, mindenütt homoki erdeifenyvesben nő. Téli lelőhelyein szálanként jelenik meg, összesen 10–15 lokalitásban. A tájféldrajzilag a PDS-hoz tartozó Somló sziklás erdejéből BAUER (2003) jelzi őshonos előfordulását.

– *Atriplex micrantha* Ledeb. – CS: Csorna: M86-os autótú elkerülő szakaszán, a középső szalagkorlátok által közrezárt, kaszálással nem érintett sávban helyenként nagy számban (SD, 2018, 8469.2 és 8369.4). – KS: Beled: M86 autótú sávelválasztójának szélén, 124–125. és 127–128. km között (SD, 2020, 8568.2); Zsebeháza: M86 autótú sávelválasztójának szélén a 138–139. km között (SD, 2020, 8469.3). – Az M86 autótú mentén elsőként a 2015 őszén átadott csornai elkerülő szakaszon észleltük, ahol azóta több kilométeren át összefüggő állományt hozott létre. Újabb, Beled környéki megjelenése egyértelműen e gazdag populációk magyszórása révén alakulhatott ki. A fajt első ízben 2013 őszén gyűjtötték hazánkban az M1-es autópálya mellől (Győrújbarát, 2013.09.13.: 3 lap, leg. Schmidt D.; Hegyeshalom, 2013.09.15.: 2 lap, leg. Schmidt D.; Győrújbarát, 2013.10.20.: 2 lap, leg. Schmidt D.). A bizonyító példányokkal dokumentált előfordulások a felmerülő taxonómiai kételyek miatt nem kerültek publikálásra, és MESTERHÁZY et al. (2017) sem tárgyalja.

117. *Alnus incana* (L.) Moench – CS: Rábapatona: Sárdos-dűlő, jellegtelen puhafás erdősávban néhány egyed (Öreg-Rábca mente) (HGy, 2019, 8370.2). – A közeli kónyi Tündér-tó mellől KIRÁLY és KIRÁLY (2018) publikálta előfordulását.

298. *Stellaria palustris* Retz. – CS: Barbacs: a Keszeg-ér mellett, éles sásos magassárréten, 10 tő (HGy, 2018, 8369.4). – KS: Rábatamási: Szárföldi-határradűlő, ecsetpázsitos mocsárréten, pántlikafüves mocsárréten, rekettyefüzes fasorok szegélyében, 10-20 töves állományok (HGy, 2019, 8368.4). – A Dunántúlról mindössze három előfordulási körzete ismert (Vend-vidék, Marcal-medence, Hanság és Rábaköz), amelyek közül a Hanságban a legelterjedtebb, de itt is csak a jobb állapotban fennmaradt mocsárréteken található. Fenti két adata is ilyen élőhelyekről származik. A Rábához kapcsolódó régi Győr környéki adatait (Enese; Győr: Katonarét) a keresés ellenére sem sikerült megerősíteni.

349. *Silene multiflora* (Waldst. et Kit.) Pers. – PDS: Győrszemere: a településtől K-re, a vasúti sínek keleti oldalán elterülő réten több száz tő (SD, 2020, 8471.1), valamint a Kúria-réttel szemben a 83. sz. főút nyugati oldalán, regenerálódó mocsárréten néhány tő (SD, 2020, 8471.1). – A kistájról ezek az első megfigyelései. Újabb adatait főként az Igmánd–Kisbéri-medence területéről, szikesező rétekről ismertük, de lelőhelyei ott is nagyon megfogyatkoztak, annak ellenére, hogy a faj viszonylag jól tolerálja élőhelyének degradálódását. A Csornai-

síkon, Győrtől nyugatra, a Rába és a Rábca menti réteken is előfordul (SCHMIDT és BAUER 2005; Nagy A. 2004-es adatközlése, BARTHA et al. 2021).

429. *Ranunculus fluitans* Lam. – SZK: Mecser: a Mosoni-Dunában, a közúti híd feletti szakaszon helyenként állományképző (SD, 2016, 8270.2). – Hazánkban csak a Mosoni-Dunában él, legkeletibb előfordulása Győrzámolynál van (Mesterházy A. ex litt.). Mecseri lelőhelyét eddig nem közölték.

511. *Erysimum hieracifolium* L. – SZK: Dunaremete: hajókikötő, part menti kövezésen (SD és TV, 2017, 8170.2); Dunasziget: Denkpáli hallépcső, part menti kövezésen (SD, 2017, 8070.3); Lipót: Dunaparti kavicsos út mentén többfelé (SD, 2011, 8171.1); Rajka: Helena-sziget, kavicsos folyóparton (SD, 2010, 8069.2). – Megfigyeléseink nem gazdag populációkra vonatkoznak, mindenütt kisebb példányszámban van jelen. Adatait ritkán publikálják, amiben sajátos, szűk hazai elterjedése is szerepet játszik. SCHMIDT és BAUER (2005), KIRÁLY és KIRÁLY (2006) adatai, valamint az itt közölt lelőhelyei alapján jelenleg 6 flóratérképezési kvadrátról ismert, de az élőhelykínálat alapján a kistáj egészén előfordulhat.

622. *Calepina irregularis* (Asso) Thell. – MV: Vinár: a Marcal-híd mellett, gyomos útrézsűn néhány tő (SD, 2016, 8669.4). – Országosan csak néhány jelentősebb előfordulási gócponttal (pl. Balaton-felvidék, Dél-Dunántúl, Dél-Tiszántúl) rendelkező faj, amely mindeddig a Kisalföldről hiányzott. MESTERHÁZY és KULCSÁR (2015) két, szintén új, adventívnek vélt megjelenését közli a Nyugat-Dunántúlról, közülük a sitkei lelőhely kb. 20 kilométerre van.

– *Sedum pallidum* M. Bieb. – IKM: Nyúl: a 82-es főút mellett, a temető előtti árokpart nyírt gyepjében, több m²-es összefüggő foltban (SD, 2020, 8472.1). – PDS: Győrszemere: Koroncói út, árkokban elvadulva többfelé (pl. a lovardával szemben) (SD, 2020, 8471.1); Tét: a település központi kereszteződésében, járdaszélen, valamint a Fő út és Győri út kereszteződésében, járdaszélre kivadulva (SD, 2020, 8471.3). – A dísznövényként ültetett faj kivadásairól 2009-től vannak hazai megfigyelések (WIRTH et al. 2020). KIRÁLY és TAKÁCS (2020) a Fertő tó déli pereméről közli első kisalföldi adatait. Megfigyeléseink szerint városi környezetben (árokpartokon, rézsűkön, temetők körüli gyepekben) igen könnyen elvadul és hoz létre több m²-es telepeket. Ritkán virágzik.

– *Euphorbia prostrata* Aiton – CS: Csorna: Szent István tér, virágládákban és mellette a díszkövezett téren több tucat tő (SD, 2019–2020, 8369.4). – A Kisalföld területéről még nem közölték, de MOLNÁR et al. (2020) a szomszédos Devecseri-Bakonyalja nyugati peremterületéről közli egy előfordulását. További megjelenései hőszennyezett városi környezetben és virágkertészetek területén biztosra vehetők.

949. *Medicago monspeliaca* (L.) Trautv. – PDS: Győrszemere: Kóris (Nagyszentpáltól DNy-ra), nyílt homoki gyomtársulásban (SD, 2020, 8471.1). – POLGÁR (1941) a Tét környéki homokterületről nem jelzi. A Marcal-medence

északi részéről SCHMIDT és BAUER (2005) közölte, a fenti a harmadik adata a térségből. A Gyirmót és Mórchida közötti terület kisebb homokbuckáinak apró, gyomos gyeppragmentumain még többfelé jelen lehet.

1135. *Thymelaea passerina* (L.) Coss. et Germ. – PDS: Győrszemere: Tégladombi-dűlő, a település északi részén, a focipálya mellett, gyomos félszáraz gyeppen (SD, 2020, 8471.1). – Kisalföldi adatai (lásd a Flóraatlaszt) nagyrészt Győr térségére, a száraz homokos talajú területekre szorítkoznak.

– *Ludwigia grandiflora* (Michx.) Greuter & Burdet – GTT: Ács: Ernőmajortól délre, a felhagyott kertészet telephelye melletti tó szegélyén, néhány helyen (leg.: KP, det.: SD, 2020, 8273.4). – A kis tavat tápláló (kb. 80 °C-os) termálkifolyó a tótól 170 méterre tör a felszínre, vize még a tóban is érezhetően meleg. A tóalma két kisebb, önfenntartó állománya a tó befolyó felőli sarkában található, október elején néhány virág volt látható. Megtelepedésének hátterében a (már megszűnt) kertészeti tevékenység áll, korábban termesztették (Riezing N. ex litt.). A faj aktuális elterjedését MESTERHÁZY et al. (2019) mutatta be, mely szerint a Kisalföld keleti peremén több előfordulása ismert az Által-ér vízgyűjtő területéről.

1268. *Seseli hippomarathrum* Jacq. – GTT: Gönyű: Gönyői-erdő, Rábli, homokpusztagyepben néhány tő (SD, TV és PA, 2015, 8272.4). – A kisalföldi meszes homokpuszta Győr és Gönyű közötti területén POLGÁR (1941) szerint szórányos előfordulású volt. Azóta erősen visszaszorult, jelenleg mindössze a fenti adatát tudjuk megerősíteni. Ács-Komárom környékén (szintén homoki gyepekben) néhány ponton és a Pannonhalmi-dombságban (szegélygyepekben) vannak frissebb adatai.

1278. *Foeniculum vulgare* Mill. – CS: Markotabödöge: Cakóháza és Markotabödöge közötti műút menti árokban 3 tő (HGy, 2020, 8369.2); Rábcakapi: Rábcakapi és Bősárkány közötti műút rézsűjében, 10–15 tő (HGy, 2020, 8269.4). – Korábban, a fent említett utak menti szántókon termesztették. Megtelepedései ezekből a forrásokból származnak. (A területen több mint 5 éve nem volt édesköményvetés.)

1301. *Cnidium dubium* (Schkuhr) Thell. – KS-CS: Sobor: Vince-fő-dűlőtől délre, cserjésedő nedves réten (SD, 2018, 8570.1). – CS: Rábapatona: Telekaljai rétek és az Öreg-Rábca között, degradált kékperjés lápréten (HGy, 2019, 8370.2). – A Kisalföld középső részéről (főleg a Hanság és a Rábaköz területéről) elsősorban KIRÁLY et al. (2015) adatközlése nyomán előfordulása jól dokumentáltá vált. A rábaközi adatokhoz csatlakozik a sobori is, itteni élőhelye egy kiszáradó jellegű, a felhagyott kaszálás miatt cserjésedő nedves rét, ahol a szegélyeken már száraz gyepi kísérőfajok is élnek, pl. *Cuscuta epithymum*, *Pseudolysimachion spicatum*, *Rosa gallica*.

1385. *Gentiana pneumonanthe* L. – KS: Szilsárkány: Blasosok-dűlő (a Keszeg-ér és a vasútvonal között), több tucat tő (SD, 2018, 8469.1), Pap-tag, mocsárréten néhány tő (SD, 2018, 8469.3). – Előfordulása legközelebb a Répce és a Rába mellől ismert. A szilsárkányi állománnyoknak életteret adó mocsárrétek épességét hosszabb távon több tényező is fenyegeti. A közelmúltban megépült (a réteket átszelő) M86-os autópálya miatt a fragmentáció és gyomosodás, a rétek területének csökkenése és kaszálásának felhagyása, valamint a klíma szárazabbá válása következtében az eljellegtelenedés, fajkészlet-homogenizáció fokozódik.

1466. *Callitriche cophocarpa* Sendt. – SZK: Győr: a Mosoni-Duna iszapos partján a püspökerdei átvágás felső vége közelében, 2 tő (leg.: SD, det.: Mesterházy Attila, 2020, 8271.4). – A Kisalföldön igen szórványos, a Rábaköz területéről csak néhány flóratérképezési adata ismert Ikrény (Börcsök Z. 2004-es adatközlése, BARTHA et al. 2021), Maglóca, Szany és Sobor mellől (Király G. 2004-es adatközlése, BARTHA et al. 2021). POLGÁR (1941) szerint ritka, a Rába és a Mosoni-Duna győri szakaszáról, valamint a Marcal anyaggödreiből jelezte. Bár korábban (pl. 2004-ben) a Mosoni-Duna folyóparti iszapnövényzetét ismételtelen kutattuk, akkor nem került elő a növény, időszakos jelleggel bizonyára még többfelé előfordulhat a folyó mentén.

1601. *Verbascum speciosum* Schrad. – GTT: Győr: Györszentiván, a Lötér közelében, homoki legelőn (a szürkemarhák delelőhelyén), nagyobb csoportban (SD, 2018, 8272.4). – MS: Hegyeshalom: Orgona utcai vasúti átjáró mellett, száraz ruderalis gyepeken, számos tő (HGY és SK, 2019, 8068.4). – A Kisalföldön nincs természetes előfordulása, a fenti adatok mellett korábbi egyetlen jelzése (POLGÁR 1941: Kismegyer, vasút mellett) is átmeneti behurcolásra utalnak.

1688. *Orobancha arenaria* Borkh. – GTT: Győr: Szentiváni-erdő, nyílt homokpuszta gyepeken, 2 virágzó tő, *Artemisia campestris*-en (SD, KP, SzCs és TV, 2016, 8272.3). – Lelőhelyén nem jelentkezik minden évben, ami a korábban publikált ivánházi adata is igaz (SCHMIDT 2015). Ez a harmadik aktuális előfordulási adata a Győr–Tatai-teraszvidékről.

1695. *Orobancha reticulata* Wallr. – CS: Győr: Újvárosi Rábca-töltés gyomospusztájában (részben Abda község határában), *Carduus acanthoides*-en (PA, 2015, 8371.2). – IKM: Böny: Bönyi-Koldus-telkek, útszéli gyomtársulásban, *Carduus acanthoides*-en (SD és TV, 2016, 8373.3). – SZK: Dunaszeg: Gyulamajor, a kerékpárút mellett futó árok füves részsűjén, *Carduus acanthoides*-en (leg.: BB, det.: SD, 2020, 8271.1). – A néhány száz egyedből álló gazdag győri populációra 2015-ben Pallás Anna egyetemi hallgató figyelt fel. A lelőhely vélhetően azonos a POLGÁR (1941) által „Ujv. Rábcátöltés” néven közölt adattal. Bönyi adata szintén megerősítés, POLGÁR (1941) a szomszédos dűlőről („Selyemtelek-puszta”) közölte. A

Kisalföldön ritka faj, BARTHA et al. (2021) térképe szerint a fentiek mellett csak Mosonmagyaróvár környékén ismert.

1715. *Sherardia arvensis* L. – GTT: Győr: Nádorvárosi köztemetőben, taposott gyomtársulásokban, illetve néhány sírhanton is (JZ és SD, 2020, 8371.2). – A Kisalföldön – klíma- és talajigényei miatt – kimondottan ritka.

1751. *Plantago indica* L. – MS: Lébény: vasútállomás, közúzalékon (SD, 2020, 8270.2). – PDS: Tét: a Marcal bal parti töltésgyepjében a 8418. sz. közúttól keletre (SD, 2020, 8470.2). – Mindkét kistájról a második adata. A Moson-síkról PINKE és PÁL (2001) közli, míg Koroncóról egy igen régi említése ismert (EBENHÖCH 1876). Téli lelőhelye a Marcal töltésének egy olyan szakaszán található, amely egy már elhordott homokos kiemelkedéssel (goronddal) érintkezik.

1752. *Plantago maritima* L. – PDS: Szerecseny: Belső-halmi-dűlő, mocsárreéten, ezres nagyságrendben (SD, 2020, 8571.1). – Lelőhelye a község egykori legelője, ahol a *Festuca pratensis*-es nedves rét hirtelen megy át a *Plantago maritima* által uralt típusba. További jellemző fajok itt az *Achillea asplenifolia*, *Centaurea pannonica*, *Lotus tenuis*, *Trifolium fragiferum*. A faj a Marcal-medencében igen ritka, a győrszemerei Hatos-dűlő sziki rétvéről (SCHMIDT 2007) már kipusztult (élőhelyét felszántották), további egy adata Nagyacsádról származik (Mesterházy A. 2003-as adatközlése, BARTHA et al. 2021).

1789. *Succisella inflexa* (Kluk.) Beck – CS: Árpás: Megág-dűlő, nedves réteken nagy egyedszámban (SD, 2018, 8470.3); Bezi: Kertaljai-hany, mocsárreéten (SD és HGy, 2018, 8370.1); Fehértó: Fehér-tó déli oldalán, kékperjés lápréteken (HGy, 2019, 8370.1); Lébény: Herceg-csatorna és 8529. sz. közút kereszteződésétől északra fekvő kékperjés lápréteken számos tő (HGy, 2019, 8269.4), Alfar-dűlő, mocsárreéten (SD, HGy és BB, 2018, 8270.3); Mosonszentmiklós: csatorna melletti mocsárreét fragmentumban a településtől délre (SD, HGy és BB, 2018, 8270.4). – KS: Szilsárkány: Pap-tag, mocsárreéten többfelé (SD, 2018, 8469.3). – Új adataink a Flóraatlasz térképén eddig is jól kirajzolódó elterjedési mintázatot egészítik ki.

1797. *Campanula glomerata* L. – PDS: Győrszemere: a Sokorói-Bakony-ér és a Tóth-tag között, üde rét szárazabb szegélyén, néhány tő (SD, 2020, 8471.1). – A Kisalföldön ritka, csak néhány régi irodalmi és újabb flóratérképezési adata ismert. A közeli Pannonhalmi-dombság erdőszegélyein, másodlagos félszáraz gyepjeiben elterjedt.

1801. *Campanula bononiensis* L. – GTT: Győr: Győrszentiván, Lőtér, változó természetességi állapotú homokpusztagyepekben, elszórtan (SD, 2019, 8272.4). – Élőhelye szürkemarhák által időszakosan legelt gyep, amelyen más, a területről korábban nem ismert fajok is megjelentek (pl. *Verbascum speciosum*, lásd jelen dolgozatban). A faj a Kisalföldön ritka, csak néhány régi irodalmi és

újabb flóratérképezési adata ismert. A közeli Pannonhalmi-dombság csereseiben, erdőszegélyein szórványos.

– *Erigeron sumatrensis* Retz. – PDS: Felpéc: Pagony, a településtől északra eső homoki parlagon a Felpéci-csatorna és az erdőhatár között, az utóbbi peremén futó homokos út szegélyén, egy tő (SD és BB, 2020, 8471.4). – A parlagon a *Coryza canadensis* egyeduralkodó tömege volt megfigyelhető, amelyben a tüzetes keresés ellenére mindössze egyetlen tő *E. sumatrensis*-t találtunk. Idekerülésének körülményei kérdésesek, de megemlítendő, hogy a közeli Győrszemerén lévő kertészet területén is előkerült a növény, olyan helyen, ahol a hulladéknak minősülő növényeket tárolják. Elképzelhető, hogy a parlagon talált példány is ezek magaszórásából származik, talán a területre gépjárművel bejáró ember (pl. egy vadász) révén. A példány ugyanis éppen egy vadászles előtt nőtt. Az előfordulás a Kisalföld területére új. Bemutatott hazai élőhelyeitől (vö. WIRTH és CSIKY 2020) eltér abban, hogy lakott területtől viszonylag távoli.

– *Dittrichia graveolens* (L.) Greuter – CS: Csorna: a 86-os főút és az M86-os autópályán elkerülőjének északi körforgalmi csomópontjában, útszélen 12 tő (SD, 2019, 8369.4). – A növényeket többször lekaszálták, a szeptember közepi megtalálás idején bimbós állapotban voltak. Korábbi két jelzése (TAKÁCS et al. 2016, SCHMIDT 2019) egy-egy példányra vonatkozott, a csornai már egy kisebb (de önfenntartásra még nem képes) állományt takar. Újabbban a Fertő tó mellett nagy tömegben találták (KIRÁLY és TAKÁCS 2020).

1938. *Erechtites hieracifolia* (L.) Raf. ex DC. – PDS: Tét: Betlehempusztától Ny-ra a Tét 17 erdőtümbben, kultúr erdeifenyves tűavarján 1 tő (SD, 2020, 8471.1). – A Kisalföldön csak alkalmi megtelepedő, korábban egyszer (1920) figyelték meg a győri teherpályaudvaron (POLGÁR 1941).

1945. *Senecio sylvaticus* L. – PDS: Tét: Betlehempusztától ÉNy-ra a Tét 12 erdőtümbben, kultúr erdeifenyves tűavarján 1 tő (SD, 2020, 8471.1). – A Kisalföldön csak alkalmi megtelepedő, korábban egyszer figyelték meg a győri teherpályaudvaron (POLGÁR 1925), aktuális adata nem volt ismert.

2152. *Ornithogalum × degenianum* Polgár – KS: Himod: Alsó-erdő egyik nyiladékán, egy helyütt, 2 tő (SD és HGy, 2016, 8468.3). – PDS: Mihályháza: a Kis-Mosó és a Bittva között, útszéli árokparton, néhány tő (SD, 2016, 8670.3); Pápadereske: a falutól DNy-ra dűlőút szegélyén, néhány tő (SD, 2016, 8770.1). – MV: Kemeneshőgyész: a Békás felé vezető út mentén, a Marcal közelében, egy csoport (SD és VR, 2016, 8669.2); Külsővat: a falu belterületén, útrézsűn (SD és VR, 2016, 8769.1); Marcalgergelyi: a falutól DNy-ra, akácos erdősávban (SD és VR, 2016, 8669.4); Mersevát: a Kemenesszentmárton felé vezető út mezsgyéjén sokfelé (SD és VR, 2016, 8769.1); Vinár: a marcalgergelyi horgásztó mellett, útmenti akácosban (SD és VR, 2016, 8669.4). – A Flóraatlasz térképén (BARTHA

et al. 2015) az Észak-Dunántúlról még csak 12 kvadrátban feltüntetett taxon adatai az utóbbi évek célzott kutatásai nyomán jelentősen bővültek (megháromszorozódtak). Fenti közlésein túl, kisszámú publikált és publikálatlan saját adatok (BARTHA et al. 2021) nyomán összefüggő elterjedési területe rajzolódik ki, ezen belül gyakorisági központja a taxon pápakovácsi „locus classicus”-ától nyugatra található.

2154. *Ornithogalum sphaerocarpum* A. Kern. – KS: Páli: Prépost-erdő, eljellegtelenedett, akácodosó ligeterdő-származékban nagyobb folton tömeges (SD, 2017, 8569.1). – A Rába alsó szakaszáról csak KEVEY (2018) rábaszentandrási adata ismert.

2212. *Potamogeton lucens* L. – CS: Árpás: Vág–Sárdosér–Megág-csatornában állományképző (SD, 2019, 8470.3 és 8570.1); Győr: Gyirmóti szivattyútelep közelében a Marcal-közi csatornában (SD, 2011, 8371.3). – SZK: Győr: Révfaluicsatornában a Galántai út melletti szakaszon (SD, 2013, 8271.4), Mosoni-Duna püspökerdei holtágában, az alvízi zsilipnél (SD, 2020, 8371.2). – POLGÁR (1941) szerint a Rábcában és Marcalban még közönséges. BARTHA et al. (2021) térképe ehhez képest jelentős visszaszorulását sugallja, ami csak részben valós, másik oka élőhelyének alultérképezettségében keresendő.

2224. *Gagea minima* (L.) Ker Gawl. – GTT: Győr: Belváros, az Árpád út és Szent István út között, lakótelepi parkban egy nagyobb és egy kisebb folton (SD, 2019, 8371.2; H). – Meglepő előfordulás, a területen egyértelműen behurcolt. Az Alföldön igen ritka (vö. KORDA et al. 2016). SOÓ (1973) szerint a Kisalföldön is él, konkrét adatát azonban nem találtuk. A győri parkban fákkal-cserjékkel leárnyékolt, nyílt talajfelszínnel rendelkező, laza, üde talajú részeken él. Ugyanebben a parkban három másik *Gagea*-faj is előfordul (*G. lutea* – néhány tö, *G. villosa* – szórványos, *G. pratensis* – gyakori).

2225. *Gagea pusilla* (F.W. Schmidt) Schult. et Schult. f. – PDS: Árpás: Dombföld, az Árpád-kori templom mögött, védtöltés homokos gyepjében (részben Mórighida községhatárban) (SD, 2019, 8470.3; H). – A Győr–Tatai-teraszvidék homokján elterjedt fajnak a Kisalföld más tájairól alig vannak adatai, ami jól magyarázható talajigényével. A Pápa–Devecseri-sík északi részének egykori homoki gyepjeinek hírmondójaként ugyanakkor még többfelé fennmaradhatott a kisebb-nagyobb gyeptöredékekben, részben a töltések gyepjében. Ilyen előfordulás az árpási is. A lelőhely közel esik a Rábához és a Csornai-sík határához, az élőhelytípus alapján azonban a Pápa–Devecseri-síkhöz tartozónak tekintjük. A kistájról EBENHÖCH (1876) Koroncóról, POLGÁR (1941) Ménfőről közli, itteni előfordulása a közelmúltban nyert megerősítést (Király G. 2014-es adatközlése Koroncóról, BARTHA et al. 2021).

2348. *Apera interrupta* (L.) P. Beauv. – SZK: Dunakiliti: Fazekas-zátony, nyers kavicsos spontán felverődött puhafás faállomány alatti nyílt felszínen (SD, 2018, 8069.2; H). – Eltűnően lévő, az egész országban ritka faj (PENKSZA 2007), amely mindössze két recens adattal rendelkezik: Győr, Schmidt D. 2003-as adatközlése, BARTHA et al. 2021, és Almásfüzitő, Matus G. 2014-es adatközlése, TÖRÖK et al. 2016. Győri lelőhelyén többszöri keresés ellenére azóta nem sikerült újra megtalálni (az élőhely még megvan, de magánterületbe vonták). Dunakiliti lelőhelye az 1980-as években a „Rajkai víztározó” tervezett medre, ahonnan korábbi cikkünkben (SCHMIDT 2015) is több érdekes adatot közöltünk. Megerősítjük ugyaninnen a KIRÁLY et al. (2015) által jelzett *Lathyrus sphaericus* előfordulását is.

2352. *Sesleria uliginosa* Opiz – SZK: Mecsér: a falu belterületén kialakított látványtő szomszédságában, másodlagos lápréten néhány tő (SD, SzCs és BB, 2016, 8270.2). – A Szigetközben ezen kívül csak Feketeerdő környékéről ismert egy flóratérképezési adata (Werner E. 2003-es adatközlése, BARTHA et al. 2021).

2497. *Eleusine indica* (L.) Gaertn. – GTT: Győr: Belváros, Czuczor Gergely utca, a Színházzal szemben, járdarepedésben néhány tő (SD, 2018, 8371.2); Nádorváros, Baross híd nádorvárosi hídfője, útpadkán néhány tucat tő (SD, 2018, 8371.2); Győrújbarát: M1-es autópálya Arrabona pihenőhelyén (a Bécs felé vezető oldalon), a benzinkút épülete mellett, útpadka tövében 1 tő (SD, 2020, 8371.4), Kisbarátfalu, dísznövénykertészeti kavicsos ösvényei mentén (SD, 2020, 8371.4). – KS: Farád: Rudas L. u., járdán, 5 erőteljes, virágzó példány (SD, 2020, 8469.1). – Győri megtalálását (vö. SCHMIDT 2015) követően – az országos terjedési tendenciának megfelelően – kezdtek szaporodni kisalföldi lelőhelyei. A faj továbbra is egyértelműen terjedőben van, további felbukkanásai elsősorban hőszennyezett urbánus környezetben (díszkövezett járdákon, útpadkákon, kertészetekben) várhatók.

2503. *Panicum dichotomiflorum* Michx. – CS: Csorna: vasútállomással szembeni vasúti rakodóterületen több tucat tő (SD, 2018, 8469.1). – KS: Szilsárkány: 86-os út padkáján az M86-os autópályát melletti körforgalomban, néhány tő (SD, 2018, 8469.1). – A Kisalföldről eddig két adatát publikálták: Naszály mellett 2006-ban tarlón találták, (Lengyel A. adatközlése, MOLNÁR et al. 2016), Pápa mellett 2014-ben pedig útpadkán (KIRÁLY és KIRÁLY 2018). Térségbeli további megjelenései elsősorban forgalmas vasutak és közutak mentén várhatók.

– *Pennisetum alopecuroides* (L.) Spreng. – GTT: Győr: Belváros, Dunakapu tér, nyírt pázsitban néhány tő (SD, 2019, 8371.2); Gyárváros, Fehérvári út és Mészáros L. u. kereszteződésében lévő körforgalom mellett, nyírt pázsitban számos példány (SD, 2020, 8371.2). – Ültetési helyeiről rendszeresen és könnyen kiadul, elsődlegesen a közeli nyírt pázsitokban jelennek meg magról kelt egye-

dei. A rendszeres fűnyírás miatt virágzatot ritkán tud fejleszteni, ennek ellenére jól érzi magát, megerősödő csomóival a gondozott pázsitok nehezen fékezhető kompetitorává válik. Első hazai kivadulásairól DEME et al. (2019) cikkében közöltek információkat, a Kisalföld területén Mosonmagyaróvárról jelezték.

2541. *Typha laxmannii* Lepech. – CS: Rábapatona: Rábapatona és Börcs közötti kavicsbánya iszapos partján, több száz töves állomány (HGy, 2019, 8370.2). – GTT: Győr: Teherpályaudvar, betonozott anyaglerakó melletti időszakos vízállás szélén kisebb foltban (SD, 2020, 8371.2), Hecsepuszta, Kardán út melletti kis mesterséges tó (SD, 2001–2002, 8272.3). A nádasodás miatt már a 2000-es évtized második felére eltűnt innen.

2666. *Epipactis tallosii* A. Molnár et Robatsch – KS: Szany: a településtől északra, a vasútvonal kanyarjánál, vasúti töltés szélén, nyáras facsoport árnyékában, néhány tő (SD, 2018, 8569.2). – PDS: Győrszemere: Nagyszentpál, Kőrös déli része, a Sokorói-Bakony-értől keletre eső csatorna mentén lévő kis fehér nyáras facsoport szegélyén, 10–15 tő, *E. helleborine* állománya között (SD, 2020, 8471.1). – A faj egyetlen példányát SÜVEGES et al. (2019) találta a Mosoni-síkon egy nemesnyárasban, amely alapján bizonyítást nyert kisalföldi előfordulása.

2677. *Cephalanthera longifolia* (L.) Fritsch – GTT: Gönyű: Gönyüi-erdő, Rábli, homokra ültetett erdeifenyvesben (SD és TV, 2016, 8272.4); Győr: Szentiváni-erdő, záródott cserjeszintű egykori homoki legelőerdőben, 1 nem virágzó tő (KD és SD, 2020, 8272.3). – Győr környékén nem gyakori, populációi gyakran alacsony egyedszámúak. A Bácsai-legelőn (SCHMIDT és BAUER 2005) élőhelyét a 2000-es évtized második felében beépítették, innen kipusztult.

2681. *Neottia ovata* (L.) R. Br. – GTT: Gönyű: Gönyüi-erdő, Rábli, homokra ültetett erdeifenyvesben, néhány tő (SD és TV, 2016, 8272.4). – SZK: Lipót: a Gátórház mögötti mélyedés másodlagos kiszáradó lápréti vegetációjában, több ponton (SD és TV, 2017, 8170.2).

2686. *Platanthera bifolia* (L.) Rchb. – CS: Rábapatona: Nagy-erdő, gyertyános-kocsányos tölgyesben néhány tő (SD, 2011, 8370.4). – KS: Himod: Alsóerdő keleti része, jó természetességi állapotú gyertyánegyes keményfás ligeterdőben, 1 tő (SD, 2016, 8468.3). – Rábapatonáról már POLGÁR (1941) is jelzi előfordulását, itteni élőhelye a Csornai-sík egyetlen nagyobb területű erdőtömbje. A faj a Felső-Szigetköz keményfás ligeterdeiben nem ritka, de a Kisalföld belső területeiről csak néhány adata ismert, a fentieken túl a bőnyi Nagy-erdőből közölték (RIEZING 2012).

2703. *Neotinea ustulata* (L.) R. M. Bateman, Pridgeon & M. W. Chase – GTT: Gönyű: Gönyüi-erdő, „Vérvirágos-rét”. – A kisalföldi meszes homokpuszta Győr és Gönyű közötti területén jelenleg 5 előfordulási körzete ismert (TAKÁCS et al. 2016). A Vérvirágos-rétről korábban nem jelezték, de a BP gyűjteményében található egy innét származó lapja (Bauer N., 2015.05.25.).

2714. *Ophrys apifera* Huds. – SZK: Győr: Püspökerdő (leg. BB, det.: SD és SzT, 2020, 8271.4). – A Mosoni-Duna úgynevezett Püspökerdei átvágása által két részre osztott erdő mindkét felében előkerült, első megtalálója Bozsaky Bonifác általános iskolai tanuló. A terület rendszeresen kutatott, ezért minden bizonnyal új megtelepedés. A Szigetközben ez a második lelőhelye, korábbi adatát WERNER (1982) közölte.

2715. *Ophrys sphegodes* Mill. – GTT: Győr: Gyórszentiván, a Haraszt-erdőtől északra, ültetett feketefenyvesben, 1 virágzó tő (SD, 2016, 8272.4). – A Győr-Tatai-teraszvidék homokterületeiről a fenti adaton kívül négy lelőhelye ismert (TAKÁCS et al. 2016). A Kisalföld más részeiről további három lelőhelyét közölték (Szákszend, RIEZING 2012; Tata, Matus G., Jeney E. és Barina Z. adatközlése, BARTHA et al. 2015; Fertő tó, KIRÁLY és TAKÁCS 2020).

Köszönetnyilvánítás

Köszönjük adatközlőink hozzájárulását a cikk tartalmához. A Tallós-nőszőfű azonosításában Molnár V. Attila és Óvári Miklós, a *Callitriche cophocarpa* meghatározásában Mesterházy Attila volt segítségünkre. A *Ludwigia grandiflora* élőhelyéről Riezing Norbert, a *Ranunculus fluitans* elterjedéséről Mesterházy Attila küldött levélben információt. Köszönjük lektoraink, Barina Zoltán és Bauer Norbert építő jellegű kritikai észrevételeit. Kutatásaink részben a Fertő–Hanság Nemzeti Park Igazgatóság megbízásából történtek. Közleményünk az Agrárminisztérium támogatásával (EGF/103/2021) valósult meg.

Irodalomjegyzék

- BARTHA D., BÁN M., SCHMIDT D., TIBORCZ V. 2021: Magyarország edényes növényfajainak online adatbázisa (<http://floraatlasz.uni-sopron.hu>). Soproni Egyetem, Erdőmérnöki Kar, Növénytan és Természetvédelmi Intézet. (Utolsó elérés: 2021. 02. 01.)
- BARTHA D., KIRÁLY G., SCHMIDT D., TIBORCZ V., BARINA Z., CSIKY J., JAKAB G., LESKU B., SCHMOTZER A., VIDÉKI R., VOJTKÓ A., ZÓLYOMI SZ. (szerk.) 2015: Magyarország edényes növényfajainak elterjedési atlasza. Nyugat-magyarországi Egyetem Kiadó, Sopron, 329 pp.
- BAUER N. 2003: A *Polystichum aculeatum* (L.) Roth előfordulása a Somlón. *Kitaibelia* 8(1): 188–189.
- DEME J., PALLA B., HASZONITS GY., CSIKY J., BARÁTH K., KOVÁCS D., ZURDO JORDA A., ERZBERGER P., WOLF M., PAPP V., SCHMIDT D. 2019: Taxonomical and chorological notes 9 (94–98). *Studia botanica hungarica* 50(2): 379–389.
<https://doi.org/10.17110/StudBot.2019.50.2.379>
- DÖVÉNYI Z. (szerk.) 2010: Magyarország kistájainak katasztere. MTA Földrajztudományi Kutatóintézet, Budapest, 876 pp.
- EBENHÖCH F. 1876: A megye viránya. In: FEHÉR I. (szerk.): Győr megye és város egyetemes leírása. Franklin Társulat, Budapest, pp. 97–132.
- KEVEY B. 2018: Pótlások Magyarország edényes növényfajainak elterjedési atlaszához VII. *Kitaibelia* 23(2): 218–237. <https://doi.org/10.17542/kit.23.218>
- KIRÁLY G. (szerk.) 2009: Új magyar fűvészkönyv. Magyarország hajtásos növényei. Határozókulcsok. Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság, Jósvalfő, 616 pp.

- KIRÁLY G., HORVÁTH F. 2000: Magyarország flórájának térképezése: lehetőségek a térképezés hálórendszerének megválasztására. *Kitaibelia* 5(2): 357–368.
- KIRÁLY G., KIRÁLY A. 2006: Adatok és kiegészítések a magyar flóra ismeretéhez II. *Kitaibelia* 10(1): 88–103.
- KIRÁLY G., KIRÁLY A. 2018: Adatok és kiegészítések a magyar flóra ismeretéhez III. *Botanikai Közlemények* 105(1): 27–96. <https://doi.org/10.17716/BotKozlem.2018.105.1.27>
- KIRÁLY G., TAKÁCS G. 2020: A magyar Fertő edényes flórája. *Rence* 3: 1–430.
- KIRÁLY G., TAKÁCS G., KIRÁLY A. 2015: Adatok a Kisalföld flórájához és növényföldrajzához. *Kitaibelia* 20(2): 235–253. <https://doi.org/10.17542/kit.20.235>
- KORDA M., SCHMIDT D., VIDÉKI R., HASZONITS GY., TIBORCZ V., CSISZÁR Á., ZAGYVAI G., BARTHA D. 2017: A *Gagea minima* és a *Dictamnus albus* újralfedezése a Dél-Tiszántúlon, valamint további florisztikai adatok az Alföldről. *Kitaibelia* 22: 304–316. <https://doi.org/10.17542/kit.22.304>
- MESTERHÁZY A., KULCSÁR L. 2015: Kiegészítések a Nyugat-Dunántúl flórájának ismeretéhez. *Kitaibelia* 20(2): 213–234. <https://doi.org/10.17542/kit.20.213>
- MESTERHÁZY A., MATUS G., KIRÁLY G., SZÜCS P., TÖRÖK P., VALKÓ O., PELLE G., PAPP V. G., VIRÓK V., NEMCSOK Z., RIGÓ A., HOHLA M., BARINA Z. 2017: Taxonomical and chorological notes 5 (59–68). *Studia botanica hungarica* 48(2): 263–275. <https://doi.org/10.17110/StudBot.2017.48.2.263>
- MESTERHÁZY A., RIEZING N., VIDÉKI R. 2019: Magyarországon előforduló idegenhonos tóalma (*Ludwigia*) fajok taxonómiai revíziója. *Kitaibelia* 24(2): 153–164. <https://doi.org/10.17542/kit.24.153>
- MOLNÁR CS., BAUER N., CSATHÓ A. I., SZIGETI V., SCHMIDT D. 2020: Az *Oenothera pycnocarpa* Atk. et Bartl. Magyarországon, és kiegészítések néhány idegenhonos faj hazai elterjedéséhez. *Botanikai Közlemények* 107(2): 177–202. <https://doi.org/10.17716/botkozlem.2020.107.2.177>
- MOLNÁR CS., LENGYEL A., MOLNÁR V. A., NAGY T., CSÁBI M., SÜVEGES K., LENGYEL-VASKOR D., TÓTH GY., TAKÁCS A. 2016: Pótlások Magyarország edényes növényfajainak elterjedési atlaszához II. *Kitaibelia* 21(2): 227–252. <https://doi.org/10.17542/kit.21.227>
- PENKSZA K. 2007: Poaceae. In: KIRÁLY G. (szerk.): Új magyar fűveskönyv. Magyarország hajtásos növényei. Határozókulcsok. Aggteleki Nemzeti Park Igazgatóság, pp. 498–540.
- PINKE GY., PÁL R. 2001: Adatok a Kisalföld gyomflórájának ismeretéhez. *Kitaibelia* 6(2): 381–400.
- POLGÁR S. 1925: Neue Beiträge zur Adventivflora von Győr (Westungarn) III. *Magyar Botanikai Lapok* 24: 15–23.
- POLGÁR S. 1941: Győr megye flórája. *Flora Comitatus Jaurinensis. Botanikai Közlemények* 38: 201–352.
- RIEZING N. 2012: Adatok a Győr-Tatai Kisalföld flórájához és vegetációjához. *Botanikai Közlemények* 99(1–2): 81–102.
- SCHMIDT D. 2007: A Győr környéki szikések növényzete. *Flora Pannonica* 5: 95–104.
- SCHMIDT D. 2010: Adatok a Kisalföld flórájának ismeretéhez II. *Botanikai Közlemények* 97: 79–96.
- SCHMIDT D. 2015: Adatok a Kisalföld flórájának ismeretéhez III. *Botanikai Közlemények* 102(1–2): 61–84. <https://doi.org/10.17716/BotKozlem.2015.102.1-2.61>
- SCHMIDT D. 2019: Vonalas létesítmények mentén terjedő növények Vas megyében. *Vasi Szemle* 73(3): 160–174.
- SCHMIDT D., BAUER N. 2005: Adatok a Kisalföld flórájának ismeretéhez I. *Botanikai Közlemények* 92(1–2): 43–56.

- SEREGÉLYES T. 1999: *Polystichum setiferum*. In: FARKAS S. (szerk.): Magyarország védett növényei. Mezőgazda Kiadó, Budapest, p. 99.
- SOÓ R. 1973: A magyar flóra és vegetáció rendszertani-növényföldrajzi kézikönyve V. Akadémiai Kiadó, Budapest, 724 pp.
- SÜVEGES K., LÖKI V., LOVAS-KISS Á., LJUBKA T., FEKETE R., TAKÁCS A., VINCZE O., LUKÁCS B. A., MOLNÁR V. A. 2019: From European priority species to characteristic apophyte: *Epipactis tallosii* (Orchidaceae). *Willdenowia* 49(3): 401–409. <https://doi.org/10.3372/wi.49.49310>
- TAKÁCS G., SCHMIDT D., KIRÁLY G. 2016: Védett és közösségi jelentőségű növényfajok előfordulása a Győr környéki homokpusztákon. *Rence* 1: 99–179.
- THE PLANT LIST 2013: The Plant List, Version 1.1. <http://www.theplantlist.org/> (Utolsó elérés: 2021.02.01.)
- TÖRÖK P., TÓTH E., TÓTH K., VALKÓ O., DEÁK B., KELBERT B., BÁLINT P., RADÓCZ SZ., KELEMEN A., SONKOLY J., MIGLÉCZ T., MATUS G., TAKÁCS A., MOLNÁR V. A., SÜVEGES K., PAPP L., PAPP L. JR., TÓTH Z., BAKTAY B., MÁLNÁSI CSIZMADIA G., OLÁH I., PETI E., SCHELLENBERGER J., SZALKOVSKI O., KISS R., TÓTHMÉRÉSZ B. 2016: New measurements of thousand-seed weights of species in the Pannonian flora. *Acta Botanica Hungarica* 58(1–2): 187–198. <https://doi.org/10.1556/034.58.2016.1-2.10>
- WERNER E. 1982: Méhbangó a Szigetközben. *Élet és Tudomány* 37(3): 80–82.
- WIRTH T., CSIKY J. 2020: Contributions to the Hungarian alien flora: *Erigeron bonariensis* L. and *E. sumatrensis* Retz. (Asteraceae) in Hungary. *Botanikai Közlemények* 107(1): 33–43. <https://doi.org/10.17716/BotKozlem.2020.107.1.33>
- WIRTH T., KOVÁCS D., CSIKY J. 2020: Adatok és kiegészítések a magyarországi adventív flóra kivadult, meghonosodott és potenciális inváziós fajainak ismeretéhez. *Kitaibelia* 25(2): 111–156. <https://doi.org/10.17542/kit.25.111>

Data to the flora of Kisalföld IV

D. SCHMIDT¹ and Gy. HASZONITS

University of Sopron, Faculty of Forestry, Institute of Botany and Nature Conservation, H–9400 Sopron, Bajcsy-Zsilinszky u. 4, Hungary; ¹schmidt.david@uni-sopron.hu

Accepted: 4 March 2021

Key words: alien species, distribution, floristics, habitat change, protected plant.

This study summarizes the most important results of our floristical surveys between 2015 and 2020. We present data on localities of 52 vascular plants from the territory of Kisalföld (Lesser Plain, NW Hungary). Data are evaluated according to their importance, phytogeographical and nature conservation values. Significant results include the detection of *Gagea minima*, new for the flora of

Kisalföld. We report the occurrence of *Polystichum setiferum* from cultivated pine forest. New localities of weed-like species (e.g. *Apera interrupta*, *Calepina irregularis*, *Erigeron sumatrensis*, *Euphorbia prostrata*, *Panicum dichotomiflorum*) are presented. Our data significantly expand regional distribution of *Erysimum hieracifolium*, *Succisella inflexa* and *Ornithogalum* × *degenianum*. We also describe additional data of alien elements from roadsides (e.g. *Atriplex micrantha*, *Dittrichia graveolens*, *Eleusine indica*) as well as escaped stands of cultivated ornamentals (*Pennisetum alopecuroides*, *Sedum pallidum*).